

Nr 381

Av herr **Söderberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.*

(Lika lydande med motion nr 437 i Andra kammaren)

I sitt utlåtande nr 1 s. 60 vid 1960 års riksdag anförde jordbruksutskottet under punkten Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter: »De förhandsbesked om tillstyrkan av statsbidrag, som lantbruksstyrelsen givit, kan enligt hittillsvarande praxis anses samtidigt ha inneburit en försäkran om bidrag. Det synes utskottet rimligt att dessa löften infrias. En plan för avveckling av statens moraliska utfästelser bör därför utarbetas och tillämpas vid sidan av den nya bidragsordningen.»

1955 års lantbruksundervisningskommitté har numera också i skrivelse den 11 september 1960 föreslagit, att medel för avveckling av de bidragsansökningar, som avse före den 1 april 1960 påbörjade eller redan färdigställda byggnader, borde ställas till förfogande genom ett särskilt anslag under IX huvudtiteln. Sagda byggnader avse 51 skolor, och sammanlagda statsbidraget för byggnaderna beräknas uppgå till cirka 24 000 000 kronor.

Lantbruksundervisningskommittén anför beträffande avvecklingstakten: »Skulle det av statsfinansiella skäl ej anses, att avvecklingen bör ske genom ett engångsanslag, bör dock den årliga medelstilldelningen för en successiv avveckling vara så stor, att avvecklingen slutföres inom en tid av högst fem år.»

Lantbruksstyrelsen har för budgetåret 1961/62 hemställt om ett anslag å 4 000 000 kronor för avvecklingen.

I remissyttrandena har med endast enstaka undantag kraftigt understrukits, att avvecklingen av de oreglerade statsbidragen bör genomföras så snart som möjligt, och den av lantbruksundervisningskommittén angivna avvecklingstiden om högst fem år har betecknats som ett absolut maximum. För en snabbare avvecklingstid ha uttalat sig bl. a. RLF, Hushållningssällskapens förbund och flera landstings förvaltningsutskott. Andra remissinstanser såsom bl. a. Svenska landstingsförbundet ha ansett sig kunna godtaga en avvecklingsperiod om fem år, därest det inte anses möjligt att anvisa ett engångsanslag.

Endast en remissinstans synes ha yttrat sig till förmån för en längre avvecklingsperiod än fem år, och detta är icke alldeles oväntat statskontoret, som enligt sin traditionella uppfattning om hur statsintresset bör

uppfattas förordar, att avvecklingsperioden utsträcker att omfatta exempelvis tio år. Statskontoret framför i samband härmed den för huvudmännen säkerligen helt obegripliga uppfattningen, att vederbörande skolas huvudman inte torde bli försatt i sämre läge genom en utsträckning av avvecklingsperioden.

Trots den — frånsatt statskontoret — enhälliga uppfattningen bland remissinstanserna om nödvändigheten av en snabb avveckling har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 2 000 000 kronor. Vid en årlig medelsanvisning av denna storleksordning skulle avvecklingsperioden vid nuvarande beräknade statsbidragseftersläpning om cirka 24 000 000 kronor sålunda bli 12 år. Till grund för departementschefens förslag torde knappast kunna ligga, att han delar statskontorets uppfattning, att en utsträckning av avvecklingsperioden vore utan ekonomisk betydelse för huvudmännen. Förslaget torde i stället få antagas grundat på allmänna budgetära skäl. Gentemot dessa skäl vilja vi dock i likhet med vad Örebro läns landstings förvaltningsutskott anfört i sitt yttrande över lantbruksundervisningskommitténs förslag framhålla, att det inte är rimligt att åberopa det statsfinansiella läget som skäl för en utsträckning av avvecklingstiden, när huvudmännens ekonomiska situation i allmänhet inte är gynnsammare än statens. Sedan nu principiell enighet råder om att staten skall infria sina moraliska utfästelser till huvudmännen beträffande ifrågavarande statsbidrag, borde det även vara naturligt, att avvecklingsperiodens längd bestämdes under hänsynstagande till båda parter, d. v. s. staten och huvudmännen, och att staten icke ensidigt beslutar tillämpa en avsevärd avvecklingsperiod, som innebär en fortsatt övervältring av räntekostnader på huvudmännen. Från huvudmännens sida synes man beredd att i det uppkomna läget acceptera en 5-årig avvecklingsperiod, och enligt vår mening är det icke rimligt, att avvecklingsperioden skulle utsträckas härutöver. Även om det av lantbruksstyrelsen föreslagna anslaget för nästa budgetår å 4 000 000 kronor i och för sig kan anses för lågt för en 5-årig avvecklingsplan, anse vi dock, att sagda förslag bör kunna godtagas av huvudmännen. Tillsammans med det av Kungl. Maj:t äskade beloppet av 1 000 000 kronor för bidrag till nya byggnadsarbeten skulle sålunda under förevarande anslag anvisas 5 000 000 kronor.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationslag å 5 000 000 kronor.

Stockholm i januari 1961

Sten Söderberg

Bertil Andersson

Nils Ståhle